

32003L0009

L 31/18

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

2003.2.6.

A TANÁCS 2003/9/EK IRÁNYELVE
(2003. január 27.)
a menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 63. cikke első albekezdése 1. pontjának b) alpontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽⁴⁾,

mivel:

- (1) A Közös Európai Menekültügyi Rendszerre is kiterjedő közös menekültpolitika az Európai Uniónak a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésén alapuló olyan térség fokozatos létrehozására irányuló célkitűzésének szerves részét képezi, amely nyitva áll mindazok számára, akik kényszerítő körülmények miatt jogszerűen keresnek védelmet a Közösségben.
- (2) Az Európai Tanács 1999. október 15–16-i tamperei rendkívüli ülésén hozzájárult az 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel kiegészített, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i genfi egyezmény teljes és átfogó alkalmazásán nyugvó Közös Európai Menekültügyi Rendszer kialakítására irányuló munkához, fenntartva ily módon a visszaküldés tilalmának alapelvét.
- (3) A tamperei következtetések előírják, hogy a Közös Európai Menekültügyi Rendszernek rövid távon ki kell terjednie a menedékkérők befogadásának közös minimumfeltételeire.
- (4) A menedékkérők befogadására irányuló minimumszabályok megállapítása újabb lépés az európai menekültpolitika felé.
- (5) Ezen irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, különösen pedig betartja az Európai Unió alapjogi chartájában elismert alapelveket. Az irányelv különösen biztosítani kívánja az emberi méltóság teljes tiszteletben tartását, előmozdítva az említett charta 1. és 18. cikkének alkalmazását.

- (6) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó személyek iránti elbánás tekintetében a tagállamokat kötelezettségek terhelik azon hátrányos megkülönböztetést tilalmazó nemzetközi jogi okmányok alapján, amelyeknek részesei.
- (7) Meg kell állapítani a menedékkérők befogadásának azokat a minimumszabályait, amelyek általában elegendők ahhoz, hogy számukra méltó életszínvonalat, illetve a valamennyi tagállam életfeltételeihez hasonló megélhetési feltételeket biztosítsanak.
- (8) A menedékkérők befogadására vonatkozó feltételek összehangolásának hozzá kell járulnia a menedékkérők eltérő befogadási feltételek miatti másodlagos migrációjának korlátozásához.
- (9) A sajátos igényű csoportok befogadásának feltételeit egyedileg, az adott igényekhez igazodva kell kialakítani.
- (10) Fogva tartott kérelmezők befogadásának feltételeit egyedileg, az adott igényekhez igazodva kell kialakítani.
- (11) A jogsegélyt nyújtó szervezetekkel vagy személyi csoportokkal történő kapcsolatfelvétel lehetőségében rejlő minimális eljárási garanciák érvényesítésének biztosítása érdekében, az ilyen szervezetekről és személyi csoportokról információt kell nyújtani.
- (12) A befogadási rendszerrel történő visszaélés lehetőségét a menedékkérők befogadási feltételeinek keretében nyújtott előnyök korlátozásának vagy megvonásának eseteinek megállapításával korlátozni kell.
- (13) Biztosítani kell a nemzeti befogadási rendszerek és a tagállamok együttműködésének hatékonyságát a menedékkérők befogadása terén.
- (14) Ösztönözni kell az illetékes hatóságok közötti megfelelő összhangot a menedékkérők befogadása tekintetében, ezért elő kell mozdítani a helyi közösségek és a befogadóállomások közötti harmonikus kapcsolatokat.
- (15) A minimumszabályok természetéből fakad, hogy a tagállamok jogosultak kedvezőbb rendelkezéseket bevezetni vagy fenntartani harmadik országok olyan állampolgáira vagy olyan hontalan személyekre nézve, akik valamely tagállamhoz nemzetközi védelemért folyamodtak.
- (16) Ennek értelmében a tagállamokat arra is felhívják, hogy az irányelv rendelkezéseit alkalmazzák azokra a döntéshozatali eljárásokra, amelyek a genfi egyezménynek harmadik ország állampolgáira vagy hontalan személyekre vonatkozó rendelkezéseitől eltérő védelmi formák alkalmazását jelentik.
- (17) Ezen irányelv végrehajtását rendszeres időközönként értékelni kell.

⁽¹⁾ HL C 213. E, 2001.7.31., 286. o.

⁽²⁾ 2002. április 25-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL C 48., 2002.2.21., 63. o.

⁽⁴⁾ HL C 107., 2002.5.3., 85. o.

- (18) Mivel a javasolt intézkedés céljait, nevezetesen a tagállamok menedékkérők befogadására vonatkozó minimumszabályainak megállapítását, a tagállamok nem képesek kellően megvalósítani, és ezért azok a tervezett intézkedés hatóköre és joghatásai miatt a Közösség szintjén eredményesebben érhetőek el, a Közösség, a Szerződés 5. cikkében előírt szubszidiaritás elvének megfelelően, intézkedéseket fogadhat el. Ezen irányelv, az említett cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően, nem lép túl az e célok eléréséhez szükséges mértéken.
- (19) Az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkének megfelelően, az Egyesült Királyság 2001. augusztus 18-án kelt levelében közölte, hogy részt kíván venni ezen irányelv elfogadásában és alkalmazásában.
- (20) Írország, az említett jegyzőkönyv 1. cikkének megfelelően, nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában. Következésképpen, és az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, ezen irányelv rendelkezései Írországra nem alkalmazandók.
- (21) Dánia, az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződéshez csatolt, a Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikke szerint nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában, és ezért ezen irányelv nem kötelezi, alkalmazása rá nem vonatkozik,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

CÉL, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS HATÁLY

1. cikk

Cél

Ezen irányelv célja, hogy megállapítsa a menedékkérők befogadásának minimumszabályait a tagállamokban.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) „genfi egyezmény”: az 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel módosított, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i egyezmény;
- b) „menedékkérelmi kérelem”: harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy olyan kérelme, amely a genfi egyezmény alapján egy tagállam nemzetközi védelmét igénylő kérelemként értelmezhető. Minden, nemzetközi védelem iránti kérelemről vélelmezendő, hogy az menedékkérelmi kérelem, kivéve ha a harmadik ország állampolgára vagy a hontalan személy kifejezetten másféle, külön kérelmezhető védelemért folyamodik.

- c) „kérelmező” vagy „menedékkérő”: harmadik ország olyan állampolgára vagy olyan hontalan személy, akinek menedékkérelmi kérelme tárgyában még nem hoztak végleges határozatot;
- d) „családtagok”: – amennyiben a család már a származási országban is létezett – a kérelmező családjának azok az alábbi tagjai, akik a menedékkérelmi kérelemmel kapcsolatosan ugyanabban a tagállamban tartózkodnak:
- i. a menedékkérő házastársa vagy vele tartós, nem házastársi kapcsolatban élő élettársa, amennyiben az érintett tagállam idegenrendészeti jogszabályai vagy gyakorlata az össze nem házasodott párokat a házaspárokéhoz hasonló elbánásban részesíti;
  - ii. az i. pontban említett pár vagy a kérelmező kiskorú gyermekei, feltéve hogy eltartottak, valamint nem házások, és függetlenül attól, hogy házasságban vagy házasságon kívül születtek, vagy nemzeti joguk alapján örökbe fogadták őket;
- e) „menekült”: a genfi egyezmény 1. cikke (A) bekezdése követelményeinek megfelelő személy;
- f) „menekültstátus”: egy tagállam által olyan személynek biztosított jogállás, aki menekült és az adott tagállam területére e minőségében engedték be;
- g) „eljárások” és „jogorvoslatok”: a tagállamok nemzeti jogában előírt eljárások és jogorvoslatok;
- h) „kísérő nélküli kiskorú”: az a tizenhét év alatti személy, aki a tagállamok területére a felügyeletéért jogszabály vagy szokás alapján felelős felnőtt nélkül érkezik, mindaddig, amíg ilyen személy felügyelete alá nem kerül; ide tartoznak azok a kiskorúak is, akik azt követően maradnak felügyelet nélkül, hogy a tagállamok területére léptek;
- i) „befogadási feltételek”: a tagállamok által a menedékkérőkre vonatkozóan ennek az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések összessége;
- j) „a befogadás anyagi feltételei”: azok a befogadási feltételek, amelyek a természetben, illetve pénzjuttatás vagy kupon formájában nyújtott szállást, étkezést és ruházatot, illetve a napi szükségleteket fedező juttatást jelentik;
- k) „fogva tartás”: a menedékkérő tartózkodásának olyan meghatározott helyre korlátozása a tagállam által, ahol a kérelmezőt mozgásszabadságától megfosztják;
- l) „befogadóállomás”: a menedékkérők közös elszállásolására szolgáló bármely hely.

3. cikk

Hatály

- (1) Ezen irányelvet harmadik ország minden olyan állampolgára és minden olyan hontalan személyre alkalmazni kell, aki egy tagállam határán vagy területén menedékkérelmi kérelmet nyújt be, s mindaddig, amíg menedékkérőként engedélyezik tartózkodását a területén, valamint a családtagjaikra, amennyiben a nemzeti jog szerint a menedékkérelmi kérelem rájuk is kiterjed.

(2) Ezen irányelv nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor a tagállamok képviselőin diplomáciai vagy területi menedéjog iránti kérelmet nyújtanak be.

(3) Ezen irányelv nem vonatkozik a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumszabályairól, valamint a tagállamoknak e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾ rendelkezéseinek alkalmazása esetén.

(4) A tagállamok ezen irányelv alkalmazását határozhatják el a védelem olyan más formáival kapcsolatos kérelmek elbírálására irányuló eljárások esetén, amelyek nem a genfi egyezményből adódóan érintik harmadik országok olyan állampolgárait vagy olyan hontalan személyeket, akik nem bizonyulnak menekültnek.

4. cikk

Kedvezőbb rendelkezések

A tagállamok a befogadási feltételek terén kedvezőbb rendelkezéseket vezethetnek be vagy tarthatnak fenn a menedékkérők és azok más olyan közeli hozzátartozói tekintetében, akik ugyanabban a tagállamban tartózkodnak, amennyiben ők a kérelmező eltartottjai, illetve ha humanitárius okok ezt indokolják, feltéve hogy e rendelkezések ezen irányelvvel összeegyeztethetők.

II. FEJEZET

A BEFOGADÁSI FELTÉTELEKRŐL SZÓLÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

5. cikk

Tájékoztatás

(1) A tagállamok a menedéjog iránti kérelem illetékes hatóságnál történő benyújtását követő legfeljebb 15 napon belül tájékoztatják a menedékkérőket minden megállapított kedvezményről és a befogadási feltételekkel kapcsolatban rájuk háruló kötelezettségekről.

A tagállamok biztosítják a kérelmezők tájékoztatását az egyedi jogsegélyt nyújtó szervezetekről vagy személyi csoportokról, valamint azokról a szervezetekről, amelyek segítséget nyújthatnak nekik, illetve tájékoztathatják őket a rendelkezésre álló befogadási feltételekről, az egészségügyi ellátást is beleértve.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett információ írásos legyen és lehetőleg olyan nyelven készüljön, amelyet a kérelmező ésszerűen feltételezhetően megért. Adott esetben ezt az információt emellett szóban is közölhetik.

⁽¹⁾ HL L 212., 2001.8.7., 12. o.

6. cikk

Dokumentáció

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezőt kérelmének az illetékes hatósághoz történt benyújtását követő három napon belül olyan, a nevére kiállított okmánnyal lássák el, amely igazolja menedékkérő státusát, vagy tanúsítja, hogy kérelme elbírálásának vagy vizsgálatának ideje alatt a tagállam területén tartózkodhat.

Ha az okmány birtokosa a tagállam egész területén vagy annak egy részén nem mozoghat szabadon, az okmánynak ezt is tanúsítania kell.

(2) A tagállamok kizárhatják e cikk alkalmazását a menedékkérő fogva tartása esetén, valamint a határon benyújtott menedéjog iránti kérelem vizsgálata idején, illetve olyan eljárás keretében, amely arról dönt, hogy a kérelmező jogosult-e egy tagállam területére jogszerűen belépni. Egyes esetekben a menedéjog iránti kérelem megvizsgálása idején a tagállamok a kérelmezőket az (1) bekezdésben említett okmányokkal egyenértékű egyéb igazolásokkal láthatják el.

(3) Az (1) bekezdésben említett okmánynak nem kell igazolnia a menedékkérő személyazonosságát.

(4) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a menedékkérőket az (1) bekezdésben említett okmányokkal lássák el, amelyek érvényességének addig kell tartania, amíg tulajdonosuk tartózkodása az érintett tagállam területén vagy annak határán engedélyezett.

(5) A tagállamok a menedékkérőket úti okmánnyal láthatják el, amennyiben olyan nyomós humanitárius okok merülnek fel, amelyek másik államban való jelenlétüket igénylik.

7. cikk

Lakóhely és mozgásszabadság

(1) A menedékkérők a fogadó tagállam területén vagy az e tagállam által számukra kijelölt területen belül szabadon mozoghatnak. A kijelölt terület nem érintheti a magánélet elidegeníthetetlen terét, és annak kellő lehetőséget kell teremtenie az irányelvben biztosított minden kedvezményhez való hozzáférésre.

(2) A tagállamok a menedékkérő lakóhelyéről közérdekből, közrendi megfontolásokból, illetve szükség esetén kérelme gyors feldolgozása és hatékony ellenőrzése céljából dönthetnek.

(3) Ha például jogi vagy közrendi indokokból ez bizonyul szükségesnek, a tagállamok nemzeti joguk alapján a kérelmező tartózkodását meghatározott helyre korlátozhatják.

(4) A tagállamok a befogadás anyagi feltételeinek biztosítását függővé tehetik attól, hogy a kérelmezők tényleges lakóhelye a tagállam által meghatározandó helyen legyen. Ezt a döntést, amely általános jellegű is lehet, egyedileg, a nemzeti jog előírásai szerint hozzák meg.

(5) A tagállamok lehetőséget nyújtanak arra, hogy a kérelmezőknek ideiglenesen engedélyezzék a (2) és (4) bekezdésben említett lakóhelyük és/vagy az (1) bekezdésben említett kijelölt terület elhagyását. A döntéseket egyedileg, tárgyilagosan és elfogulatlanul, elutasítás esetén indoklás kíséretében kell meghozni.

A kérelmező nem köteles engedélyt beszerezni a hatóságok vagy bíróság felkereséséhez, ha megjelenésére szükség van.

(6) A tagállamok megkövetelik a kérelmezőktől, hogy tájékoztassák az illetékes hatóságokat mindenkor lakcímükről, és minden címváltozást azonnal jelentsenek be a hatóságoknak.

8. cikk

A családok

A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy területükön a család egységét adott formájában, amíg lehetséges, fenntartsák, ha a kérelmezők elhelyezéséről az érintett tagállam gondoskodik. Ezeket az intézkedéseket a menedékkérő egyértelműen kell végrehajtani.

9. cikk

Orvosi vizsgálat

A tagállamok közegészségügyi okokból megkövetelhetik a kérelmezők orvosi vizsgálatát.

10. cikk

Kiskorúak iskoláztatása és oktatása

(1) A tagállamok a menedékkérők kiskorú gyermekeinek és a kiskorú menedékkérőknek a befogadó tagállam állampolgáraihoz hasonló feltételekkel biztosítják a részvételt az oktatási rendszerben addig, amíg velük vagy szüleikkel szemben ténylegesen nem fogantatosítanak kiutasítási intézkedést. Az oktatást a befogadóállomásokon lehet biztosítani.

Az érintett tagállam előírhatja, hogy a részvétel az állami oktatási rendszerre korlátozódik.

Kiskorúak azok, akik annak a tagállamnak a joga szerint, amelyben a menedékkérelmet benyújtották, illetve amelyben a vizsgálat folyik, még nem érték el a nagykorúságot. A tagállamok nem vonhatják meg a középfokú oktatás lehetőségét kizárólag azzal az indokkal, hogy a kiskorú elérte a nagykorúságot.

(2) Az oktatási rendszerben való részvétel legfeljebb a menedékkérelmi iránti kérelemnek a kiskorú vagy a kiskorú szülei részéről

történt benyújtása időpontjától számított három hónapig halasztható el. Ez az időszak egy évre hosszabbítható meg, amennyiben az oktatási rendszerben való részvételt előmozdító egyedi oktatást biztosítanak.

(3) Amennyiben a kiskorú egyedi helyzete miatt az (1) bekezdésben meghatározott oktatási rendszerben való részvételre nincs lehetőség, a tagállam más oktatási módozatokat ajánlhat fel.

11. cikk

Foglalkoztatás

(1) A tagállamok meghatároznak egy, a menedékkérelmi iránti kérelem benyújtásától számított időszakot, amely alatt a kérelmező munkavállalásra nem jogosult.

(2) Amennyiben a menedékkérelmi iránti kérelem előterjesztésétől számított egy éven belül első fokon nem hoztak döntést, és ez a kérelem nem a kérelmezőnek tulajdonítható, a tagállamoknak döntenüik kell arról, hogy a kérelmezőnek milyen feltételek mellett biztosítják a munkavállalási jogot.

(3) A jogorvoslati eljárások alatt nem vonható meg a munkavállalási jog a jogorvoslatot elutasító határozat közléséig, amennyiben a szokásos eljárásban az elutasító határozat ellen benyújtott fellebbezésnek felfüggesztő hatálya van.

(4) Munkaerőpiac-politikai okokból a tagállamok elsőbbségben részesíthetik az EU és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok állampolgárait, valamint harmadik országok jogszerűen területükön tartózkodó állampolgárait.

12. cikk

Szakképzés

A tagállamok attól függetlenül engedélyezhetik a menedékkérők szakképzésben való részvételét, hogy rendelkeznek-e munkavállalási joggal.

A munkaszerződéshez kötődő szakképzésben való részvétel attól függ, hogy a kérelmező a 11. cikk értelmében foglalkoztatható-e.

13. cikk

A befogadás anyagi feltételeire és az egészségügyi ellátásra vonatkozó általános szabályok

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a befogadás anyagi feltételei a menedékkérelmi iránti kérelem benyújtása időpontjában a kérelmezők rendelkezésére álljanak.

(2) A tagállamok gondoskodnak a befogadásnak a kérelmezők egészségének megfelelő és alapszükségeit kielégítő életszínvonalat biztosító anyagi feltételeiről.

A tagállamok ezt az életszínvonalat biztosítják a 17. cikk szerinti különleges igényeket támaztó személyek egyedi helyzetében éppúgy, mint a fogva tartott személyek viszonylatában.

(3) A tagállamok a befogadás valamennyi vagy egyes anyagi feltételeit és az egészségügyi ellátást ahhoz a feltételhez köthetik, hogy a kérelmezők ne rendelkezzenek kellő anyagi eszközzel az egészségi állapotuknak megfelelő és az alapvető igényeiket biztosító életszínvonal megteremtéséhez.

(4) A tagállamok megkövetelhetik a kérelmezőktől, hogy fedezzék a befogadás ezen irányelvben előírt anyagi feltételeinek és az egészségügyi ellátásnak a költségeit, vagy azokhoz a (3) bekezdés előírása szerint járuljanak hozzá, ha a kérelmező elegendő erőforrással rendelkezik, például már megfelelő ideje dolgozik.

Amennyiben kiderül, hogy a kérelmező elegendő eszközzel rendelkezett a befogadás anyagi feltételeinek és az egészségügyi ellátásnak a fedezésére, miközben ezeket az alapvető szükségleteket részére biztosították, a tagállamok a menedékkérőtől visszatérítést igényelhetnek.

(5) A befogadás anyagi feltételei természetben vagy pénzzuttatások, illetve kuponok formájában, illetve e szolgáltatások kombinálásával biztosíthatók.

Amennyiben a tagállamok a befogadás anyagi feltételeit pénzzuttatás vagy kuponok formájában nyújtják, annak összegét az e cikkben előírt alapelvek szerint határozzák meg.

14. cikk

A befogadás anyagi feltételeinek módozatai

(1) Amennyiben a szállást természetben biztosítják, annak az alábbi formák egyikében vagy azok kombinálásával kell történnie:

- a) a kérelmezők elszállásolására szolgáló épületek a határon benyújtott, menedékkérel iránti kérelem vizsgálata alatt;
- b) megfelelő életszínvonalat biztosító befogadóállomások;
- c) magánházak, lakások, szállodák, vagy a kérelmezők elszállásolására átalakított más épületek.

(2) A tagállamok az (1) bekezdés a), b) és c) pontjában említett szálláson elhelyezett kérelmezők számára biztosítják:

- a) családi életük védelmét;
- b) a hozzátartozókkal, a jogi tanácsadókkal és az ENSZ menekültügyi főbiztosának (UNHCR) képviselőivel, valamint a tagállamok által elismert nem kormányzati szervezetekkel (NGO) való kapcsolattartás lehetőségét. A tagállamok megkülönböztetett figyelmet fordítanak az erőszak megelőzésére az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett épületekben és a befogadóállomásokon.

(3) A tagállamok szükség esetén biztosítják, hogy a kérelmezők kiskorú gyermekeit vagy a kiskorú kérelmezőket szüleiknél, vagy jogszabály, illetve szokás alapján érték felelős felnőtt családtagjuknál helyezték el.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy csak szükség esetén kerüljön sor a kérelmezők másik szálláshelyre költöztetésére. A tagállamok lehetővé teszik, hogy a kérelmezők tájékoztassák jogi tanácsadójukat a költöztetésről és új címükről.

(5) A befogadóállomásokon tevékenykedő személyeknek megfelelő képzettséggel kell rendelkezniük, és a tevékenységük során tudomásukra jutott minden információ tekintetében köti őket a nemzeti jogban előírt titoktartási kötelezettség.

(6) A tagállamok az elszállásolt személyeket képviselő tanácsadó testület vagy tanács révén bevonhatják a kérelmezőket az állomáson való életvitelük anyagi eszközeinek és nem anyagi tényezőinek irányításába.

(7) A menedékkérők jogi tanácsadóinak vagy jogtanácsosainak, valamint az ENSZ menekültügyi főbiztosának képviselőinek, illetve az utóbbi által kijelölt és az érintett tagállam által elismert nem kormányzati szervezeteknek hozzáférést kell biztosítani a befogadóállomásokhoz és egyéb szálláshelyekhez az említett menedékkérőknek szánt segítségnyújtás érdekében. A hozzáférés csak az állomások és szálláshelyek, valamint a menedékkérők biztonságára alapozott okokból korlátozható.

(8) A tagállamok kivételesen e cikk rendelkezéseitől eltérő anyagi befogadási feltételeket is előírhatnak a lehető legrövidebb ésszerű időtartamig, ha:

- a kérelmező egyedi szükségleteinek kezdeti felmérésére van szükség,
- a befogadás e cikkben előírt anyagi feltételei nem állnak rendelkezésre adott földrajzi térségben,
- a rendelkezésre álló szokásos szálláslehetőségek ideiglenesen kimerültek,
- a menedékkérő fogva tartott, vagy a határőrség létesítményében köteles tartózkodni.

Ezen eltérő feltételek minden esetben alapszükségletekre terjednek ki.

15. cikk

Egészségügyi ellátás

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezők megkapják a szükséges egészségügyi ellátást, amely kiterjed legalább a sürgősségi ellátásra és a betegségek alapvető kezelésére.

(2) A tagállamok a különleges elbánást igénylő kérelmezőknek biztosítják a szükséges orvosi vagy egyéb segítséget.

III. FEJEZET

A BEFOGADÁSI FELTÉTELEK KORLÁTOZÁSA VAGY MEGVONÁSA

16. cikk

A befogadási feltételek korlátozása vagy megvonása

(1) A tagállamok a következő esetekben korlátozhatják vagy vonhatják meg a befogadási feltételeket:

a) amennyiben a menedékkérő:

- a hatáskörrel rendelkező hatóság által meghatározott lakóhelyet annak értesítése vagy – ha engedélyköteles – annak engedélye nélkül elhagyja, vagy
- jelentési kötelezettségeinek, illetve a tájékoztatásra vagy a menedékjogi eljárással kapcsolatos személyes meghallgatásra szóló felszólításoknak a nemzeti jogban előírt ésszerű határidőn belül nem tesz eleget, vagy
- ugyanabban a tagállamban már nyújtott be ez irányú kérelmet.

Amennyiben a kérelmezőt megtalálják, vagy önként jelentkezik a hatáskörrel rendelkező hatóságnál, a befogadás egyes vagy összes feltétele biztosításának visszaállításáról az eltűnés okain alapuló, kellően indokolt határozatot kell hozni;

b) amennyiben a kérelmező elhallgatta, hogy pénzforrásokkal rendelkezik, és ezért jogtalanul vette igénybe a befogadás anyagi feltételei keretében nyújtott kedvezményeket.

Ha kiderül, hogy egy kérelmező kellő eszközzel rendelkezett a befogadás anyagi feltételei és az egészségügyi ellátás fedezetül, miközben ezeket az alapvető szükségleteket részére biztosították, a tagállamok a menedékkérőtől visszatérítést kérhetnek.

(2) A tagállamok megtagadhatják a befogadási feltételek biztosítását, ha a menedékkérő nem tudja igazolni, hogy menedékjog iránti kérelmét az adott tagállamba érkezését követően az ésszerűen lehetséges legrövidebb időn belül benyújtotta.

(3) A tagállamok a befogadóállomások szabályainak súlyos megsértése, valamint súlyosan erőszakos magatartás esetén szankciókat írhatnak elő.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben említett, a befogadási feltételek korlátozására, megvonására vagy megtagadására, illetve a szankciókra vonatkozó döntéseket egyedileg, tárgyilagosan és elfogulatlanul hozzák meg, s azokat indokolni kell. A határozatoknak az

érintett személy sajátos helyzetén kell alapulniuk, különös tekintettel a 17. cikk hatálya alá tartozó személyekre, figyelembe véve az arányosság elvét. A tagállamok mindenkor biztosítják a sürgősségi orvosi ellátáshoz való hozzáférést.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az elutasító határozatok elfogadása előtt nem vonják meg, illetve nem korlátozzák a befogadás anyagi feltételeit.

IV. FEJEZET

A KÜLÖNLEGES ELBÁNÁST IGÉNYLŐ SZEMÉLYEKRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

17. cikk

Általános alapelv

(1) A tagállamok a II. fejezetnek a befogadás anyagi feltételeire és az egészségügyi ellátására vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtására hozott nemzeti jogszabályaikban figyelembe veszik az olyan kiszolgáltatott személyek egyedi helyzetét, mint a kiskorúak, a felügyelet nélküli kiskorúak, a mozgássérültek, az idősek, a várandós nők, a kiskorú gyermeket egyedül nevelő szülők, valamint kínzáson, nemi erőszakon vagy a pszichikai, fizikai vagy szexuális erőszak más súlyos formáján átesett személyek.

(2) Az (1) bekezdést csak azokra a személyekre kell alkalmazni, akikről helyzetük egyéni értékelése nyomán megállapították, hogy különleges elbánást igényelnek.

18. cikk

Kiskorúak

(1) Ezen irányelv kiskorúakat érintő rendelkezéseinek végrehajtása során a tagállamoknak elsődlegesen a gyermek érdekeit kell figyelembe venniük.

(2) A tagállamok biztosítják olyan kiskorúak rehabilitációs ellátását, akik nemi erőszak, gondatlanság, kizsákmányolás, kínzás vagy kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmód bármely formájának estek áldozatául, illetve akik fegyveres konfliktusok folytán szenvedtek, valamint biztosítják, hogy szükség esetén megfelelő lelki gondozást és szaktanácsadást nyújtsanak.

19. cikk

Felügyelet nélküli kiskorúak

(1) A tagállamok, amint lehetséges, intézkedéseket hoznak arra, hogy a felügyelet nélküli kiskorúak szükség szerinti gyámsági képviselőt, vagy, ha szükséges, a kiskorúak ellátásáért és jólétéért felelős szervezet általi képviselőt, illetve bármilyen egyéb megfelelő képviselőt biztosítsák. A hatáskörrel rendelkező hatóságok rendszeres értékelést végeznek.

(2) A menedékjog iránti kérelmet benyújtó felügyelet nélküli kiskorúakat az alábbi személyeknél helyezik el a területre történő belépésük időpontjától addig, amíg kötelesek elhagyni azt a befogadó tagállamot, ahol a menedékjog iránti kérelmet benyújtották, illetve ahol azt kivizsgálják:

- a) felnőtt rokonoknál;
- b) nevelőcsaládnál;
- c) sajátosan kiskorúak ellátására alkalmas befogadóállomásokon;
- d) kiskorúaknak megfelelő más szálláson.

A tagállamok a legalább 16 éves, felügyelet nélküli kiskorúakat elhelyezhetik a felnőtt menedékkérők számára kialakított befogadóállomáson.

A testvéreket lehetőleg együtt kell tartani, figyelembe véve az érintett kiskorúak érdekeit, különösen pedig életkorukat és érettségük fokát. A felügyelet nélküli kiskorúak tartózkodási helyének megváltoztatását a minimumra kell korlátozni.

(3) A tagállamok a felügyelet nélküli kiskorúak védelme során törekednek arra, hogy a lehető leghamarabb felkutatassák családtagjaikat. Azokban az esetekben, ha a kiskorú, illetve közeli rokonai életét vagy testi épségét veszély fenyegetheti, különösen, ha azok a származási országban maradtak, biztonságuk veszélyeztetésének elkerülése érdekében gondoskodni kell annak biztosításáról, hogy az e személyekre vonatkozó információk beszerzése, feldolgozása és terjesztése bizalmas keretek között történjen.

(4) A felügyelet nélküli kiskorúak gondozását ellátó személyeknek megfelelő képzéssel kell rendelkezniük a kiskorúak igényei tekintetében, illetve kötelesek azt megszerezni, és a nemzeti jogban előírt titoktartási kötelezettség terheli őket minden olyan információval kapcsolatban, amely munkájuk során jut tudomásukra.

20. cikk

Kínzás és erőszak áldozatai

A tagállamok biztosítják, hogy szükség esetén a kínzást, nemi erőszakot vagy egyéb erőszakos cselekményeket elszenvedett személyek az említett cselekményekkel okozott sérülések megfelelő kezelésében részesüljenek.

V. FEJEZET

JOGORVOSLAT

21. cikk

Jogorvoslat

(1) A tagállamok biztosítják, hogy ezen irányelv szerinti ellátások nyújtását érintő elutasító határozatokkal, illetve a 7. cikk alapján hozott, menedékkérőket egyénileg érintő határozatokkal szemben a nemzeti jogban előírt eljárások szerint jogorvoslattal

élhessenek. Legalább a végső szakban biztosítani kell bírósági szerv elé tartozó fellebbezést vagy felülvizsgálatot.

(2) A jogsegély igénybevételére ilyen esetekben irányadó eljárásokat a nemzeti jog állapítja meg.

VI. FEJEZET

INTÉZKEDÉSEK A BEFOGADÁSI RENDSZER HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSÁRA

22. cikk

Együttműködés

A tagállamok rendszeresen tájékoztatják a Bizottságot a befogadási feltételekkel érintett személyek létszámára vonatkozó adatokról nem és életkor szerinti bontásban, és teljes körű tájékoztatást nyújtanak a 6. cikkben előírt dokumentumok típusáról, elnevezéséről és formájáról.

23. cikk

Vezetési, ellenőrzési és irányítási rendszer

Alkotmányos berendezkedésük figyelembevételével a tagállamok gondoskodnak megfelelő vezetés, ellenőrzés és irányítás kialakításáról a befogadási feltételek szintjén.

24. cikk

Személyzet és erőforrások

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy ezen irányelv végrehajtásában érintett hatóságok és más szervezetek megkapják a szükséges alapképzést, mind a férfi, mind a női kérelmezők igényei tekintetében.

(2) A tagállamok ezen irányelv végrehajtására hozott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően osztják el a szükséges erőforrásokat.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

25. cikk

Jelentések

A Bizottság 2006. augusztus 6-ig jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az irányelv alkalmazásáról, javaslatot téve annak bármely szükségessé vált módosítására.

A tagállamok 2006. február 6-ig megküldenek a Bizottságnak minden olyan információt, amely a jelentés, benne a 22. cikkben előírt statisztikai adatok összeállításához szükséges.

A jelentés benyújtását követően a Bizottság legalább ötévenként jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak ezen irányelv alkalmazásáról.

26. cikk

Átvétel a nemzeti jogba

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényeket, rendeleteket és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2005. február 6-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal az ezen irányelv végrehajtásával kapcsolatos területen elfogadott nemzeti jogi rendelkezések szövegét.

27. cikk

Hatálybalépés

Ezen irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

28. cikk

Címzettek

Ezen irányelvnek az Európai Unió létrehozásáról szóló szerződés értelmében a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2003. január 27-én.

a Tanács részéről

az elnök

G. PAPANDREOU